

ИСТРАЖИВАЊЕ О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр. 104/2009).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај истраживања

Циљ статистике предшколског васпитања и образовања јесте да обезбеди податке о броју и капацитету предшколских установа броју васпитних група и запослених који спроводе програм предшколског васпитања и образовања. Посебан задатак статистике предшколског васпитања и образовања јесте да обезбеди податке о обухвату деце обавезним припремним предшколским програмом (ППП).

Овим истраживањем добијају се подаци о броју и врсти предшколских установа, облику својине, језику на коме се изводи васпитно-образовни рад, матерњем језику детета, броју васпитних група, узрасту и полу деце, дужини дневног боравка, деци према социоекономском статусу родитеља, деци у мешовитим групама, групама на дужем болничком лечењу и развојним групама, броју и узрасту деце са сметњама у развоју за коју је израђен индивидуални образовни план (ИОП) и деци за коју је урађен индивидуални план подршке (ИПП), запосленима према старости, полу, школској спреми и дужини радног времена; посебним и специјализованим програмима које организује установа; учешћу родитеља у трошковима предшколског васпитања и образовања као и приходима предшколске установе према изворима.

Извештајне јединице

Извештајне јединице су све предшколске установе (ПУ) које спроводе програме предшколског васпитања и образовања, као и основне школе у којима се одвија програм предшколског образовања.

Обухват истраживања

Обухват истраживања предшколских установа које имају одобрење за рад надлежног министарста је потпун. Статистички извештај подноси свака предшколска установа, основна школа и друга организација за матичну установу, односно школу и за издвојено одељење (ако ПУ/школа обавља делатност ван седишта).

Извори података

Подаци о предшколском васпитању и образовању резултат су редовног годишњег истраживања, које се спроводи сваке школске године. Прикупљање података врши се путем обрасца „Предшколско васпитање и образовање – годишњи статистички извештај“ (образац ПШВ). Упитник се израђује у електронској форми (веб-апликација). Подаци се односе на стање на дан 1. децембра текуће године.

Обавеза заштите индивидуалних података

Подаци добијени од извештајних јединица представљају службену тајну, користе се искључиво у статистичке сврхе и не могу се објављивати или стављати на располагање корисницима. Подаци агрегирани према територији и узрасту деце и сл. доступни су екстерним корисницима.

Објашњења основних појмова и обележја

Предшколско васпитање и образовање је део јединственог система образовања и васпитања, делатност је од непосредног друштвеног интереса и остварује се као јавна служба. Предшколско васпитање и образовање јесте васпитање и образовање деце предшколског узраста. Деца предшколског узраста су деца од шест месеци до поласка у основну школу.

Делатност предшколског васпитања и образовања обавља се у ПУ, а изузетно може да се обавља и у основној школи. ПУ може да оснује Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и друго правно или физичко лице у складу са законом.

ПУ обавља делатност у свом седишту а може да обавља и делатност ван седишта у издвојеном одељењу – објекту ПУ, школи или другом простору.

Васпитно образовни рад се остварује на српском језику. За припаднике националне мањине васпитно образовни рад остварује се на матерњем језику, а може и двојезично или на српском, ако се за то определи најмање 50% родитеља, односно старатеља деце.

Програм предшколског васпитања и образовања садржи: основе програма неге и васпитања деце узраста од шест месеци до три године, основе програма предшколског васпитања и образовања деце од три године до поласка у школу, укључујући и основе ППП. У оквиру предшколског програма остварују се редовни програми васпитно-образовног рада у целодневном и полудневном трајању као и посебни и специјализовани програми. Предшколски програм остварује се у току радне године, од 1. септембра текуће године до 31. августа наредне године.

ППП јесте део редовног програма предшколске установе у целодневном или полудневном трајању, који се остварује са децом у години пред полазак у школу.

Васпитно-образовни рад са децом организује се у васпитним групама. Васпитне групе могу бити јаслене, за узраст од шест месеци до три године, и групе вртића, за узрасни период од три године до поласка у школу. Васпитне групе могу бити организоване за децу истог или различитог узраста.

Деца са сметњама у развоју остварују право на предшколско васпитање и образовање у васпитној групи, у васпитној групи уз додатну подршку и индивидуални васпитно образовни план (ИОП) и у развојној групи. Ради отклањања физичких и комуникацијских препрека установа доноси посебан документ (ИОП) којим се планира додатна подршка у образовању и васпитању за одређено дете, у складу са његовим способностима и могућностима.

Васпитно образовни рад остварују васпитач (васпитач, медицинска сестра-васпитач и дефектолог-васпитач) и стручни сарадник. Стручни сарадници обављају стручне послове којима се унапређује васпитно-образовни рад. Стручни сарадници су: педагог, психолог, педагог за ликовно, музичко и физичко васпитање и логопед.

Сарадници обављају послове којима се унапређују нега, исхрана, превентивно-здравствена и социјална заштита у предшколској установи..

Ниво репрезентативности података

Када је реч о територијалној репрезентативности, подаци се публикују на нивоу општина, управних округа, АП Војводине и за Републику Србију. Агрегирање података могуће је према облику својине, узрасту деце, дужини дневног трајања и месту извођења програма предшколског васпитања и образовања.

Усаглашеност са међународним препорукама и стандардима

Образац ПШВ је измењени и усаглашен са међународним статистичким стандардима и обезбеђује приказивање података о предшколском васпитању и образовању према међународној класификацији образовања (ISCED-2011, ниво 0, подкатегије 01 и 02).

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања

У припреми и спровођењу истраживања учествују: Републички завод за статистику - Сектор друштвених статистика – Група за статистику доуниверзитетског образовања и целоживотног учења, Сектор статистике за подручну јединицу за АП Војводину и подручна одељења.

Републички завод за статистику утврђује и израђује јединствене методолошке основе и инструменте за спровођење истраживања, припрема адресаре и шифарнике потребне за истраживање, припрема и ажурира ВЕБ апликацију за унос упитника, припрема и штампа упитнике и дистрибуира их подручним одељењима.

Одељење за статистичку и информациону подршку у Сектору статистике за подручну јединицу за АП Војводину, контролише податке унете преко ВЕБ апликације, уноси извештаје који нису унети електронски са подручја АП Војводине, а накнадно су прикупљени у штампаном облику, врши контролу обухвата, тачности и потпуности података.

Подручна одељења врше контролу материјала унетог преко ВЕБ апликације, дистрибуцију образаца извештајним јединицама са своје територије, прикупљају обрасце, врше контролу обухвата, контролу тачности и потпуности података, и унос извештаја примљених у штампаном облику.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26, а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС", бр. 104/2009).

Роковник основних фаза рада

Припрема истраживања - припрема и штампа упитника, ажурирање адресара и шифарника октобар/новембар.

Прикупљање података - слање упитника подручним одељењима - новембар.

Пријем материјала у подручним одељењима, контрола материјала и достава исправног материјала РЗС-у - децембар текуће – јануар наредне године

Контрола материјала, табелирање и израда резултата – март, април

Израда Саопштења ДЦ20 „Установе за децу предшколског узраста у Републици Србији" - април.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

У истраживањима се користе:

1. Упитник ПШВ
2. Упутство за попуњавање и контролу упитника
3. Адресар ПУ које имају одобрење за рад Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Публиковање резултата

Резултати се публикују у саопштењу ДД20 „Установе предшколског узраста за децу предшколског узраста ", Статистичком годишњаку Србије, публикацији Општине у Србији, на сајту Републичког завода за статистику и DevInfo бази.

Контакт особа: Паун Цукавац, локал 440